

10.11.2015

Valtiovarainvaliokunnan verojaosto

Valtiovarainvaliokunnan verojaoston lausuntopyyntö; HE 58/2015 vp

Liikenne- ja viestintäministeriön lausunto hallituksen esityksestä 58/2015 vp eduskunnalle laiksi yleisradioverosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Yleisradio Oy:stä annetun lain (1380/1993) 1 §:n mukaan Yleisradio on julkista palvelua harjoittava osakeyhtiö, joka toimii liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla. Yleisradio Oy:n julkisen palvelun rahoitus uudistettiin vuoden 2013 alussa. Valtion televisio- ja radorahastosta annettuun lakiin (745/1998, muutettu 475/2012, jäljempänä rahastolaki) perustuva televisiomaksujen maksuvelvollisuus päättyi vuoden 2012 lopussa.

Vuoden 2013 alusta lähtien valtion talousarvioon otetusta määrärahasta siirretään valtion televisio- ja radorahastoon Yleisradio Oy:n julkisen palvelun kustannusten kattamiseen tarvittava summa. Määräraha katetaan yleisradioverosta annetun lain (484/2012) mukaisen yleisradioveron tuotolla. Rahoitusuudistusta koskevista lakiesityksistä valtion televisio- ja radorahastosta annettua lakia koskeva muutos (HE 29/2012 vp) valmisteltiin liikenne- ja viestintäministeriössä. Yleisradioveroa koskeva lakiesitys (HE 28/2012 vp) valmisteltiin valtionvarainministeriössä.

Rahastolain 3 §:n 1 momentin mukaan valtion televisio- ja radorahastolle suoritetaan rahoitusta valtion talousarvioon otettavasta määrärahasta Yleisradio Oy:stä annetun lain (1380/1993) 7 §:ssä säädetyn julkisen palvelun kustannusten kattamiseksi. Pykälän 2 momentin mukaan vuonna 2013 määräraha on 500 miljoonaa euroa ja määrärahan suuruus tarkistetaan vuosittain kustannustason muutosta vastaavasti. Rahastosiirto sisältyy valtion talousarvion momentille 31.40.60 Siirto valtion televisio- ja radorahastoon. Valtion televisio- ja radorahasto on valtion talousarvion ulkopuolinen tilinpidollinen rahasto, jota hoitaa Viestintävirasto. Rahaston varoja suoritetaan Yleisradio Oy:lle valtioneuvoston vahvistaman käyttösuunnitelman ja yhtiön rahoitustarpeen mukaisesti.

Määrärahaa vastaava summa kerätään yleisradioverolla, joka tuloutetaan valtion talousarvioon. Tarkoituksena rahoitusuudistusta valmisteltaessa oli, että julkisen palvelun rahoittamiseen käytetty summa ja yleisradioveron kertymä pitkällä aikavälillä vastaisivat toisiaan. Yleisradioveron tuotolla ja määrärahalla ei kuitenkaan ole välitöntä yhteyttä toisiinsa.

Käsiteltävänä olevan hallituksen esityksen 58/2015 vp mukaan yleisradioverosta annettua lakia ehdotetaan nyt muutettavaksi siten, että

henkilön yleisradioveron pienin maksuunpantava määrä korotettaisiin 51 eurosta 70 euroon, mikä vapauttaisi verosta 300 000 pienituloisinta yleisradioveroa maksavaa. Hallituksen esityksen mukaan ehdotettu muutos merkitsee, että yleisradioveron tuotto jäisi vuositasolla noin 20 miljoonaa euroa pienemmäksi kuin nykyisillä veroperusteilla. Esityksessä todetaan, että yleisradioveron kumulatiivinen kertymä vuosina 2016–2018 vastaisi suunnilleen määrärahan kumulatiivista kertymää, kun ilman muutosta verokertymä olisi käytetyillä laskentaoletuksilla kumulatiivisesti noin 60 miljoonaa euroa määrärahaa suurempi.

Kuten esityksessä on todettu, koska veroperusteita ei ole mahdollista määrittää siten, että veron tuotto tarkoin vastaisi määrärahaa, yleisradioveroa koskevaa lakia säädettäessä lähtökohtana oli, että veron perusteita jouduttaisiin aika-ajoin tarkistamaan. Tavoitteena on, että veron tuotto ja määräraha ainakin pidemmällä aikavälillä vastaisivat toisiaan. Tätä periaatetta ei ehdoteta myöskään nyt muutettavan. Ehdotuksella ei ole myöskään vaikutusta Yleisradio Oy:n rahoitusasemaan, koska verokertymällä ja määrärahan suuruudella ei ole välitöntä yhteyttä toisiinsa, kuten edellä on tuotu esille.

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ei näin ollen ole huomautettavaa käsiteltävänä olevasta hallituksen esityksestä.